



The Concept of Space Based on The Sense of Place

The Sense of Place

```
graph TD; Root([The Sense of Place]) --- Sense([Sense]); Root --- Place([Place]); Sense --- S_U1([Ability to Understand]); Sense --- S_Int([Intelligence]); Sense --- S_Feel([Feel]); Sense --- S_BAS([Be Aware of Situation]); Place --- P_Space([Space]); Place --- P_CO([Customary Order]); Place --- P_PoB([a Position of Belonging]); Place --- P_PP([Particular Portion]); Place --- P_Sequence([Sequence]);
```

Sense

Ability to Understand

Intelligence

Ability to Understand

Feel

Be Aware of Situation

Place

Space

Customary Order

a Position of Belonging

Particular Portion

Sequence

مفهوم مکان

مکان به فضایی اطلاق می شود که از مجموعه ای از اعضا تشکیل شده است و این اعضا در ارتباط خاصی در کنار هم وجود دارند.

هر کدام از این اعضا متشکل از اعضای کوچک تر در اشکال و فرم های خاص خود هستند. حتی این اعضای خورد دارای ارتباط مخصوص و دارای یک هدف مشترک هستند.

ارتباط کلی تمامی اعضای موجود در فضا دارای یک هدف مشترک است که بیانگر اتفاقات مشخص در غالب رفتارهای مشخص هستند.

مفهوم احساس

احساس یک فرایند ذهنی است که توسط گیرنده های ذهن انسان به شهود و پس اتفاق فعل و انفعالاتی درون ذهن به درک او می رسد.

مغز انسان دارای ۵ گیرنده است. گیرنده های شنوایی، لامسه، بویایی، چشایی و بینایی. این گیرنده ها امواج صدا، جنس سطوح، عطر، طعم و اشکال اعضای فضا را به مغز انسان منتقل می کنند.

مغز انسان خاستگاه آگاهی و تجربیات ذهنی می باشد. آگاهی از جهان اطراف حاصل تفکر و تأمل بین اطلاعات ذهنی و اطلاعاتی است که گیرنده های مرتبط با مغز مشاهده می کنند.

مفهوم حس مکان

حس مکان یک ساختار چند بعدی و به هم پیچیده است که برای توصیف روابط بین افراد و فضاها با یکدیگر مورد استفاده قرار می گیرد. در هر فضا با توجه به روابط اعضا، احساسات مختلفی شکل می گیرد و آن را به افراد منتقل می کند.

افراد با توجه به تجربیات و ساختار ذهنی خود، برداشت های مختلفی از ساختار فضا کسب می کنند. این شکل گیری تفکر و احساس های درک شده باعث تعامل فرد با مکان می شود.

توسط حس مکان ما میتوانیم روابط بین اشیا و انسان ها را توصیف کنیم.

پارامترهای حس مکان

عقاید

تجارب شخصی

اقتصاد

فرهنگ

تصورات و تفکر

محیط زیست

سیاست

تاریخ

نقش حس مکان

حس مکان دارای دو جنبه می باشد:

* حسی که مکان به انسان منتقل می کند

* حسی که انسان از مکان درک می کند.

حس مکان همان به وجود آمدن دلبستگی های احساسی و درک روابط موجود در مکان های خاصی که فرد در آن حضور دارد، می باشد.

این مفهوم نقش مهمی در مبحث مختصات انسانی و درک ماهیت طبیعی مکان و جلب ابعاد درکی و شناختی در تجربیات موجود در فضا می باشد.

نقش حس مکان

در توصیف ویژگی ها و تمایز های منحصر به فرد مکان های به خصوص، کاراکتر خاص هر فضا مشخص می شود. این ویژگی ها به صورت کلی دو دسته می شوند.

وجه منفی:

ترس

بی مکانی

نبود حس تعلق به مکان

وجه مثبت:

آرامش و آسایش

امنیت

رفاه ناشی از حس تعلق به مکان



تمثیلی برای مفهوم حس مکان

مکان: ایستگاه اتوبوس - خط تندرو

اتوبوس، یک وسیله ی نقلیه می باشد که افراد میتوانند به صورت خصوصی و یا عمومی از آن برای حمل و نقل افراد و یا اشیا استفاده کنند.

تعداد افرادی که میتوانند با آن جا به جا شوند ما بین یک الی ۲۵ نفر می باشد. (بسته به فضای اتوبوس)

اتوبوس های عمومی عمدتاً برای جا به جایی افراد و اجسام بین کشور ها ، شهر ها و فواصل نزدیک درون شهری به کار می روند.

اتوبوس های درون شهری دارای ۲ پایانه ی رفت و برگشت هستند. که ما بین پایانه ها جایگاه هایی وجود دارد که افراد در آن مکان جمع شده و از اتوبوس استفاده می کنند.

سیستم حمل و نقل اتوبوس های درون شهری انواع مختلفی دارد که یکی از این سیستم ها اتوبوس خطوط تند رو نامیده می شود. در این خطوط سعی می شود جا به جایی ها در کمترین زمان صورت بگیرد.

جمع آوری انسان ها در یک مکان

تسریع در زمان استفاده افراد از اتوبوس

نشان دادن مسیر رفت و آمد اتوبوس

سوار و پیاده شدن افراد در یک زمان

* هدف از وجود ایستگاه های اتوبوس:

تحلیل مکانی ایستگاه اتوبوس - خط تندرو

ایستگاه های موجود بین دو پایانه در تهران دارای چندین فضا برای انجام سلسله کارها می باشد.

ورودی و خروجی ایستگاه

پرداخت هزینه ی جا به جایی

مسیر یابی و نقشه ی کلیه ایستگاه های موجود در مسیر

محل انتظار برای استفاده از اتوبوس

این فضا ها عبارتند از:

فضای ورودی و خروجی ایستگاه

موانع نشان دهنده ایستگاه و مسیر

نرده و حفاظ ها

رمپ ورودی و خروجی

وجود دارد.

در این فضا عناصری مانند :

موانع نشان دهنده ایستگاه و مسیر

ایجاد حس استواری و استحکام؛

حرکت و پویایی

بدنه ی استوانه ای شکل
قائده پایین بزرگتر از قائده بالا

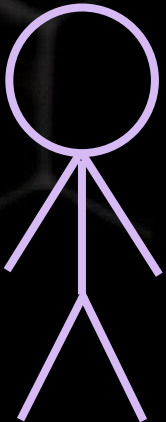
نگه دارنده آب یا ماسه

حجم کم و وزن زیاد

با تغییر دما پیوند های ملکولی عرضی شکل میگیرد ↔ جنس پایلیمیر ترموست

رنگ آبی و سفید: ایجاد حس امنیت و درستی ↔ جایگاهی برای علائم ترافیکی

ایجاد حس ترس و هیجان با معنای احتیاط ↔ رنگ زرد



نرده و حفاظ ها

جهت دهنده مسیر حرکت از
خارج از ایستگاه تا درون جایگاه

حایل خیابان و جایگاه

اشغال فضایی کمتر با توجه به عرض خیابان

چیدمان حفاظ در موازات جهت خیابان

ارتفاع شیشه تا سقف و شفاف

پرچین شیشه ای با پایه فلزی سمت مسیر ماشین رو

سبک و سهولت در حمل

جنس فلزی تو خالی و با روکش

نرده و حفاظ ها

برای داشتن دید به محیط اطراف ↔ پرچین فلزی سمت مسیر اتوبوس با ارتفاعی تا کمر فرد بالغ

ایجاد مفهوم محیطی پویا در چهار چوب قوانین ↔ اشکال منحنی درون مستطیل

سهولت در تعمیر و نگهداری

اتصالات دائم (جوشکاری)

رمپ‌های ورود و خروج

درگاه و مسیر برای رسیدن به جایگاه انتظار
برای افراد سالم و معلول حرکتی

مسیر درست ورود و خروج از ایستگاه

کف پوش با لایه نازک از سیمان
به رنگ قرمز

پایه نگه دارنده لایه سیمان
و فلز و حفاظ‌ها

پوشاننده پایه‌های آجری

زاویه شیب حدوداً ۳۰ تا درجه

ریمپ‌های ورود و خروج

ایجاد کمترین فشار وارده
وزن انسان به پاها

جلوگیری از لیز خوردن افراد هنگام راه رفتن
ایجاد میل و اشتیاق برای تحرک در مسیر

زاویه شیب حدوداً ۳۰ تا درجه

ورقه‌ی فلزی زیر سیمان
و اسکلت آجری

استحکام

فضای پرداخت هزینه‌ی جا به جایی

در این فضا عناصری مانند :

تجهیزات شارژ کارت بلیط

فرد نظارت کننده بر پرداخت ها

تجهیزات اسکن کد QR

وجود دارد.

تجهیزات شارژ کارت بلیط

پایه استوانه شکل با اتصال پرچ به زمین
به کمک ورقه آهن استوانه ای شکل

ایجاد احساس پویایی با قاعده دایره

ارتفاعی متناسب با فاصله کانونی عدسی چشم کاربر

خوانا بودن نوشته ها و علائم دستگاه

اتصال نیمه موقت جوشکاری به نرده با کمک میله آهنی

جلوگیری از تکان خوردن پایه

اتصال دائم، جوشکاری ورقه و پایه

مقاومت بیشتر در تکان های مکرر

پایه استوانه ای با دو قاعده با اندازه یکسان

استحکام و استواری

تجهیزات شارژ کارت بلیط

محافظت از دستگاه در مقابل تحولات طبیعی مانند نور خورشید، باران؛ حفاظت از اطلاعات شخصی نشان داده شده توسط دستگاه

نگه دارنده قاب دستگاه شارژ کارت بلیط

دید واضح انسان

ثابت نگه داشتن دستگاه در ارتفاع متناسب

انتقال وجه

صورت الکترونیک و برنامه ریزی شده مبلغ مورد نظر را از کارت بانک به کارت اتوبوس انتقال میدهد

جلوگیری از برق گرفتگی و حفاظت از سیم ها

لوله های پلاستیکی جایگاهی برای سیم های دستگاه

بلیط معادلی برای پرداخت وجه نقد جابه جایی

کارت بلیط پلاستیکی مستطیل شکل دارای هولوگرام

دستگاه پرداخت هزینه جا به جایی

نزدیک کردن طرح کد
به شناسه خوان دستگاه

مستطیل شکل با رنگ سبز
در سمت پایین رویه دستگاه

دارای نمایش نقشه ذهنی
از نوع فعالیت دستگاه

شناسه ی دیجیتالی

رنگ سبز نشانه
تصدیق نوع فعالیت

جایگاه خواندن کد QR بلیط
اتوبوس

پرداخت هزینه جا به جایی



مسیر یابی کلیه ایستگاه های موجود در مسیر

تابلو اعلانات ساعات عبور و مرور اتوبوس ها

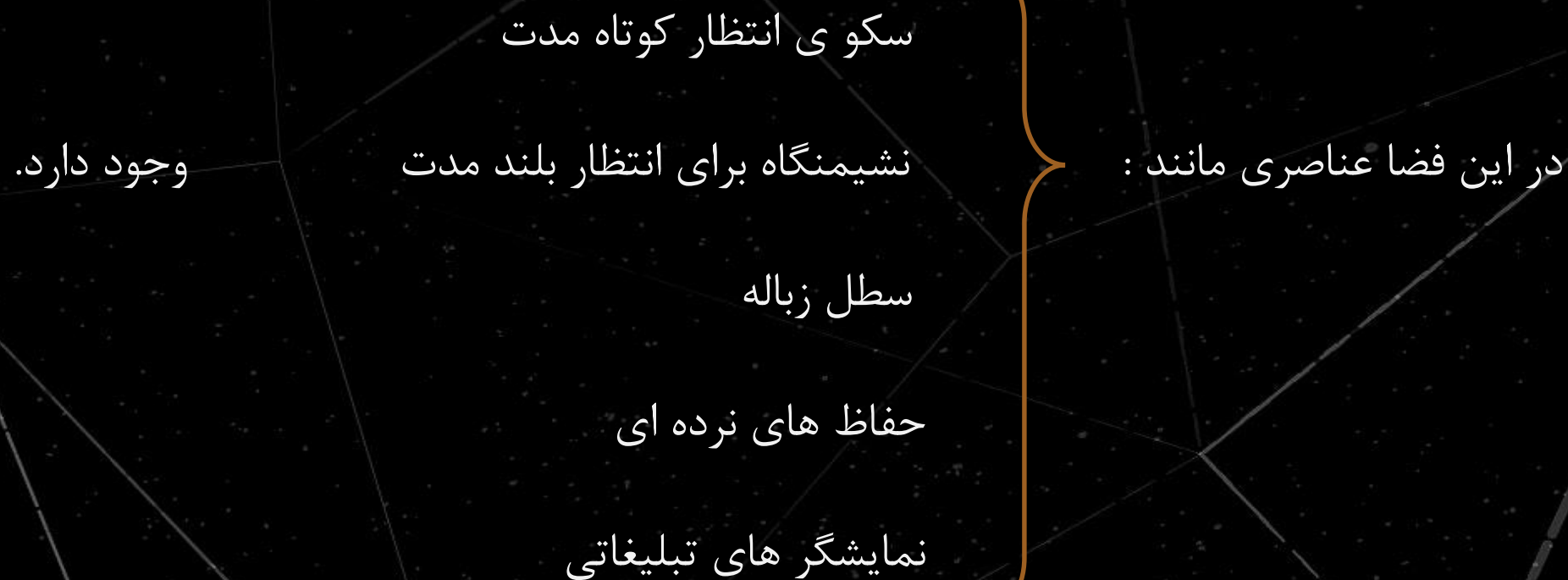
نقشه مسیر رفت و آمد اتوبوس ها

تابلو نام ایستگاه قبل و بعد

در این فضا عناصری مانند :

وجود دارد.

محل انتظار برای استفاده از اتوبوس



Form

- فرم های ایستا
- فرم های منحنی در چارچوب
- جدا کننده خیابان و ایستگاه
- فرم های پویا و القا کننده حس جنبش

Sense of place

- ورود و خروج فرد به ایستگاه

- شارژ کارت بلیط

- پرداخت هزینه

- انتظار در ایستگاه
- سوار و پیاده شدن از اتوبوس

- بررسی صحت پرداخت
- نشستن و ایستادن در ایستگاه
- مطالعه تابلو اعلانات

Activity

Meaning

- امنیت و آرامش
- رفت و آمد راحت
- سلسه مراتب استفاده از اتوبوس
- تجربیات از احساسات رنگ ها و فرم ها
- حس بودن در اجتماع

منابع و مأخذ:

<https://www.researchgate.net/>

<https://www.northernarchitecture.us/urban-design-3/a-sense-of-place.html>

<https://www.mdpi.com/2075-4698/10/4/83>

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0047287513496474?journalCode=jtrb>

<http://sciencedirect.com/>

<http://dictionary.Cambridge.org>